

24 pagini,
an XI, nr. 145

3
martie
2011

TIMPUL

REVISTĂ DE CULTURĂ

Redacția și administrația: Str. Lăpușneanu nr. 14, CP 1677, OP7 - IAȘI

Număr ilustrat cu fotografii de Natalie Schor

■ *Fluierul roșu și Apartamentul 26*

Doina Ruști

■ *Idolii Forului nu are o ideologie*

*Un dialog Emanuel Copilaș – Sorin Adam Matei
despre obsesiile culturale românești*

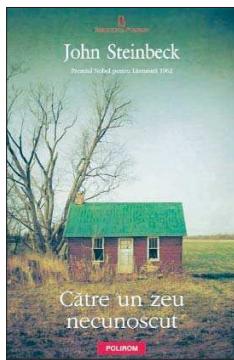
■ *Shoah, holocaust, istoria evreilor din România*

*Cîteva observații pe marginea polemicii Liviu Rotman-Carol Iancu
Gabriel Andreeescu*

BURSA CĂRȚILOR

John Steinbeck, *Catre un zeu necunoscut*, traducere din limba engleză și note de Ioana Oprica, Editura Polirom, 2011, 240 p., pret: 24.95 lei

Catre un zeu necunoscut este un roman care are în centru tema credinței. Joseph Wayne, protagonistul, urmând doar tatălui său, își construiește o fermă pe pământurile California. Cind acesta din urmă moare, Joseph ajunge să creată că spiritul bătrînului să-a intrupăt într-un copac magnific din mijlocul fermei. Fratii lui și familiile lor se bucură de prosperitate locului, pînă cînd, într-o zi, unul dintre frați, speriat de credințele paginile ale lui Joseph, omoară copacul și aduce astfel boala și seceta pe pămînturile familiei. *Catre un zeu necunoscut* este o poveste mistică, scrisă în spiritul modernității, explorînd încercările unui om de a controla fortele naturii și de a înțelege cîile lui Dumnezeu.

„*Catre un zeu necunoscut* este romanul prin care Steinbeck a învățat cum se construiește proza de mari dimensiuni, este o carte plină de candoare, dar care are în fundal o formă poetică masculină, minată de competitivitate și care prețuiește lupta pentru primul loc.“ (Robert DeMott)

John Ernst Steinbeck s-a născut la 27 februarie 1902 în Salinas, California. Între 1918 și 1925 urmăză, cu întreruperi, cursurile Universității Stanford. După ce mai multe schite îi sănt respinse, Steinbeck debutează în 1929 cu un roman, *Cupa de aur*, al cărui protagonist este piratul Henry Morgan. În 1932 publică volumul de nuvele *Păsunile Raiului*, inspirat din viața fermierilor din Valea Salinas. Un an mai tîrziu, îi apără romanul *Catre un zeu necunoscut*, iar în 1935, *Carterul Tortilla*, urmat de *Batalia* (1936) și clasicul *Oameni și soareci* (1937), ecranizat în repetate rînduri. În 1938 vede lumina tiparului volumul de nuvele *Valea lungă*. Pentru *Fructele miniei* (1939) i se decernează Premiul Pulitzer. În următoarele două decenii publică *Nopți fără lună* (1942), *Strada Sardinelor* (1945), *Autobuzul rătăcit* (1947), *Perla* (1947), *La răsărit de Eden* (1952), cartea sa cea mai îndrăgită, *Joia dulce* (1954), *Scurta domnie a lui Pépin al IV-lea* (1957) și *Iarna vrajbei noastre* (1961). În 1962, în urma unui lung periplu prin patruzece de state americane în compania cățelului său, Charley, scrie volumul *Eu și Charley descooperim America*. În același an i se decernează Premiul Nobel pentru Literatură. John Steinbeck a mai scris eseuri (*America și americanii*), reportaje, scenarii de film (printre acestea numărîndu-se și celebrul *Viva Zapata*). A încetat din viață la 20 decembrie 1968.

Poeme de Mario Petrucci

Mario Petrucci a fost descris ca fiind unul dintre cei mai prolifici și versatili poeti contemporani datorită poeziei sale în care abordează diferite teme precum dragostea și deznaîdajuirea, conștiința științifică, lumea materială și complexitatea războiului. A fost distins cu numeroase premii, cum ar fi Edith Kitt Memorial Award, Silver Wyvern Award, Irish Times Perpetual Trophy, Daily Telegraph Arvon International Poetry Prize și a câștigat de patru ori concursul London Writers Competition. Printre volumele sale de poezie se numără *Shrapnel and Sheets*, *Bosco*, *Heavy Water*, *Half Life*, *Fearnought*, *Lepidoptera*, *The Stamina of Sheep*, *Flowers of Sulphur*, ultimul fiind *i tulips*, volum care de altfel a primit premiul Grants for the Arts oferit de Consiliul pentru Arte din Marea Britanie. Însă Mario Petrucci nu este doar poet, ci și pamphletist, eseist, profesor, compozitor, moderator TV/radio, om de știință și, nu în ultimul rînd, ecologist.

Un nume

S-a întîmplat în tramvai. Atât de clar. O femeie a spus
numele meu. Fără greșeală. A zis că sănt
mort. Era la cumpărături. Îi zicea unu
prieten.
Am coborât la următoarea stație. Am deschis
ziarul
și acolo era. Am mers pe jos la lucru
cu frică să ajung. Locul meu va fi gol –
serdarul meu golit? Voi găsi
alt om pe scaunul meu? Alt om
în casa mea? A dat numele meu. Fără
greșeală.
Acum stau și nimeni

nu se uită. Întreaga stradă și înflorită și
eu nu simt nimic. Așa e oare
să fiu mort? Poate totă lumea din tramvai
era moartă. Și tu. Mă cunoști? Trebuie să
găseșc pe cineva care mă cunoaste. Cineva
care
stie cum mă cheamă. Poate doar numele
meu
e cel care a murit.

Ivan

A luat copilul și-a plecat.
Nemernica. Nu mă voi enerva ca
Viktor. Nu mă voi arunca pe fereastră.
Cînd m-am întors acum un an
eu o valiză cu ruble era
„iubitule, iubitule“. Apartamentul –
ea l-a ales. Un dormitor cu oglindă
în tavan. Noi soldații aveam un cîntec:

„Detectorul Geiger tacăne și scîrțuie
Oh, dar noi o ridicăm tot timpul.“
Vrei să auzi o glumă? Un bărbat vine
acasă de la Cernobil. Sofia lui fugă
direct la doctor. „Ce pot eu să
fac cu el?“, întrebă ea. „Înții spălă-l.“,
spune doctorul. „Apoi du-l
în pat. Dezactivează-l.“ Nemernica.
N-am plîns. Nu pentru ea. M-am dus direct
la o petrecere. Am găsit o fată. „Care e
rostul?“, spuse ea. „Ești Cernobil.“
Acolo mi-au luat crucea
și mi-au afișat un detector Geiger de git.
A trebuit să îl opresc ca să mă fac

auzit. „Pune o lingură de rahat de rată
în vodcă.“ Astă au spus. „Lasă-l

asa două zile. Apoi bea-l.“ Aveam
alt cîntec – „Ce contează cîtiva roentgen
între camarazi? Ce contează cîtiva roentgen
între prietenii?“ Sculele alea

în costum nu vor să-mi dea dosarul. Vezi –
sînt exilat pînă și fată de propriile-mi
secrete.

Si tu. Cu microfoanele tale.
Jalea imprimată în ochii tăi.

Si ea. Îi voi arata cum am putut supraviețui
în centrul soarelui. Respir căldură aia

ca pe un parfum. Nu-i voi da satisfacția
de a mă amârni mai mult. Nemernica

nemernicelor. Mă voi căsători. Voi construi
o armată.
Voi fi Abraham pentru Rusia, la naiba.

Doi vecini

Ne spun – îngropati-vă
castraveti. Tu –
tu să îi mărninci.

„Nu ai fost la Război.“

Deci pentru tine Cernobilul
este mai puțin decît un castravete.

„A fost o recoltă bună.“

Îți hrănesti fii cu ei?
Fiicele?

„Au același gust. Nimeni
nu luminează în paturi.“

Tu ești Toma. Crede-ti
doar ochii. Stomacul.

„Crezi prea multe.“

Dar n-ai simtit?
De parcă cineva ar fi deschis
o ușă în tine și ar fi lăsat
toată viața să se scurgă.

„Dacă o spui așa.“

Si copiii nostri. Le ceri
să care un vas – ei fac doi
pași și se prăbușesc de parcă
ar rămîne fără aer.

„Dacă o spui așa.“

Crezi că bărbatii în costume
ne vor duce pe un balon
pe luna?

„Prietene. Nu te uita în
stînga sau în dreapta. În dreapta
sau în stînga.“

Tu unde te-ai uitat
cînd ploaia era neagră –
acele brazilar roșii?

„Prietene. Ei au
costume. Ei au aparate.
Eu ce am?“

Te ai pe tine.

„În sfîrsit
ai înțeles.“

Nu am înțeles. Tu cînti.
Lumea întreaga
hîrifică
și tu cînti?

„Astfel încît să murim
dansînd.“

Răspunsuri

Unde mergem?
„Unde vă vom trimite.“

Ce vom face acolo?
„Ceea ce vi se spune.“

Cît de rău o să fie?
„Nu mai rău decît e acum.“

De ce m-ai ales pe mine?
„Pentru că ai fost chemat.“

Cît ne veti tine?
„Atât cît e necesar.“

Dar cum mă vei plăti?
„Cu o lopată.“

Pe cine vom întîlni acolo?
„Sinele vostru cel bun, întors.“

Ce să le spunem?
„Absolut nimic.“

Traducere de Bianca Dumitru

